

REKOMENDACJE ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO DS. WSPÓŁPRACY NA RZECZ REALIZACJI PROGRAMU „OTWARTY KRAKÓW”

w zakresie realizacji zadań w Gminie Miejskiej Kraków w obszarze wielokulturowości, wynikających z przyjętej uchwały nr LII/964/16 Rady Miasta Krakowa z dnia 14 września 2016 r.
w sprawie przyjęcia Programu "Otwarty Kraków".

Słownik pojęć:

Mniejszości narodowe i etniczne: „Ustawy z dnia 6 stycznia 2005 roku o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym” wyróżnia dziewięć mniejszości narodowych: Białorusini, Czesi, Litwini, Niemcy, Ormianie, Rosjanie, Słowacy, Ukraińcy, Żydzi, i cztery mniejszości etniczne: Karaimi, Łemkowie, Romowie, Tatarzy.

Mniejszości: Jako mniejszości rozumiemy zarówno mniejszości zdefiniowane (wskazanych w krajowym prawie o mniejszościach narodowych i etnicznych) oraz mniejszości de facto, a więc np. nowych społeczności migranckich, mniejszości zasiedziały, postulowanych lub językowych, niemających jednakże formalnego statusu mniejszości chronionej prawem krajowym.

Organizacje mniejszościowe: to organizacje, które spełniają łącznie następujące warunki: a) deklaruje się jako organizacje skupiające osoby należące do konkretnej mniejszości; b) z ich statutu wynika, że są organizacjami konkretnej mniejszości; c) prowadzą działalność na rzecz konkretnej mniejszości.

I obszar działania: EDUKACJA MIĘDZYKULTUROWA

Cel działania: Rozwój edukacji mniejszości i edukacji międzykulturowej jako elementu polityki inkluzywnej oraz budowanie świadomości międzykulturowej mieszkańców.

Zadanie 1:

Stworzenie społecznej platformy konsultacji i rozwoju działań w obszarze edukacji mniejszości i międzykulturowej. Platforma będzie okazją do włączenia mniejszości i migrantów w budowanie i rozwój powyższych obszarów edukacji. W ramach platformy należy opracować i wdrożyć między innymi model: 1) sprawozdawczości z działań Wydziału Edukacji UMK w w/w obszarach, ze szczególnym naciskiem na wskazania sposobów wykorzystania subwencji oświatowej przeznaczonej na mniejszości narodowe i etniczne, 2) współpracy na etapie badania potrzeb uczniów i uczennic oraz planowania i wdrażania działań Wydziału Edukacji UMK w w/w obszarach.

Zadanie 2:

Opracowanie przewodnika dla nauczycieli i dyrektorów szkół, ze wskazówkami, gdzie mogą szukać materiałów dydaktycznych, wsparcia merytorycznego, z przykładowymi scenariuszami lekcji w obszarze edukacji wielokulturowej i inkluzywnej.

Zadanie 3:

Opracowanie i wdrożenie w obszarze Wydziału Edukacji UMK procedury powołania szkolnych i międzyszkolnych punktów katechetycznych. Umieszczenie procedury i informacji o punktach katechetycznych na stronie internetowej Wydziału Edukacji UMK; poinformowanie o procedurze rodziców i dyrektorów szkół.

Zadanie 4:

Opracowanie i wdrożenie w obszarze Wydziału Edukacji UMK procedur powołania szkolnych i międzyszkolnych punktów edukacji mniejszości narodowych i etnicznych. Umieszczenie procedur i informacji o punktach na stronie internetowej Wydziału Edukacji UMK; poinformowanie o procedurze rodziców i dyrektorów szkół. Określenie zasad współpracy w powyższym obszarze z organizacjami mniejszości narodowych i etnicznych.

Zadanie 5:

Opracowanie procedury powoływania asystentów edukacji romskiej i międzykulturowych. Prezentacja procedury i informacja o niej na stronie internetowej Wydziału Edukacji UMK; udostępnienie jej rodzicom, dyrektorom i urzędnikom Wydziału Edukacji UMK.

Zadanie 6:

Przygotowanie kampanii promocyjnej skierowanej do rodziców, nauczycieli i dyrektorów szkół, zachęcającej do korzystania z asystentów edukacji romskiej i międzykulturowych.

Zadanie 7:

Opracowanie modelu wsparcia dla asystentów edukacji romskiej i międzykulturowych w obszarze podnoszenia ich kompetencji merytorycznych.

II obszar działania: WSPÓŁPRACA MIĘDZYSEKTOROWA

Cel działania: Budowanie społeczeństwa otwartego poprzez budowanie świadomości międzykulturowej mieszkańców oraz wsparcie inicjatyw formalnych i nieformalnych mieszkańców należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz cudzoziemców.

Zadanie 1:

Stworzenie Centrum Wielokulturowego - instytucji (zadanie publiczne, projekt) wspierającej, rozwijającej inicjatyw grup mniejszościowych, zarówno stowarzyszeń i grup nieformalnych imigrantów, jak i organizacji pozarządowych i środowisk akademickich. Samo Centrum Wielokulturowe ma mieć charakter organizacji parasolowej tzn., że operator centrum będzie wspierał i rozwijał grupy mniejszościowe, upodmiotowić je przez włączanie je w procesy decyzyjne dot. funkcjonowania i charakteru w/w Centrum. W tym celu rekomendujemy następujące działania:

a) wskazanie obiektu dla centrum wielokulturowego, który spełniałby co najmniej następujące wymagania:

- 1) atrakcyjna lokalizacja dla mieszkańców Krakowa;
- 2) obiekt dostępny dla osób z niepełnosprawnościami;
- 3) konstrukcja lokalu i jego powierzchnia umożliwiające prowadzenie: szkoleń, warsztatów, działalności wystawienniczej, coworkingu dla formalnych i nieformalnych grup mniejszościowych, z powierzchnią administracyjną, z przestrzenią dla punktu informacyjnego dla cudzoziemców, ale nie mniejszą powierzchnią niż 500m²;

b) opracowanie konkursu z wyborem koordynatora centrum wielokulturowego na okres dwóch lat;

c) wprowadzenie do ogłoszenia otwartego konkursu ofert zapisu rekomendującego przystąpienie do konkursu koalicji, w których są organizacje mniejszościowe zrzeszające przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych lub cudzoziemców;

d) rekomendujemy centrum wielokulturowe jako instytucję parasolową (zadanie publiczne, projekt), która nie tylko będzie realizować swoje projekty, ale skupi się na tworzeniu sieci i wsparciu instytucji, inicjatyw już istniejących w Krakowie, oraz takich które mogą powstać. Dlatego też konieczne jest zdefiniowanie centrum, które może prowadzić działalność regrantingu, sieciowanie organizacji, udzielania patronatów oraz udzielania przestrzeni coworkingowej oraz innych form wsparcia instytucjonalnego dla formalnych i nieformalnych inicjatyw.

Cel działania: Kształtowanie odpowiedzialności społecznej podmiotów prywatnych w politykach Gminy Miejskiej Kraków

Zadanie 1:

Inicjowanie współpracy pomiędzy podmiotami prywatnymi a lokalnymi organizacjami w celu wspólnych działań na rzecz otwartości wobec różnych kultur oraz etniczności i narodowości. Miasto promując lokalne organizacje mniejszościowe wobec podmiotów prywatnych, promuje się jako miasto otwarte. Inicjując współpracę tychże podmiotów, jednocześnie wspiera organizacje mniejszościowe, stwarzając im przestrzeń do rozwoju.

Cel działania: Budowa instytucjonalnych ram współdziałania pomiędzy przedstawicielami mniejszości narodowych i etnicznych oraz cudzoziemców a jednostką samorządu terytorialnego.

Zadanie 1:

Coroczne spotkanie Prezydenta Miasta Krakowa z przedstawicielami organizacji mniejszości narodowych i etnicznych oraz cudzoziemców w celu poznania działań, jakie podejmują niniejsze organizacje oraz ich potencjału i potrzeb. Istotne jest, aby spotkanie było skierowane do przedstawicieli mniejszości. Spotkanie z Prezydentem będzie ważnym elementem

budowania zaufania i poczucia podmiotowości mniejszości narodowych i etnicznych oraz cudzoziemców.

Zadanie 2:

Inicjowanie i wsparcie przez Gminę Miejską Kraków w nawiązywaniu partnerstw przez krakowskie organizacje działające na rzecz budowania społeczeństwa otwartego z podobnymi organizacjami istniejącymi w miastach partnerskich. Inicjowanie kontaktów będzie okazją do wymiany dobrych praktyk pomiędzy organizacjami, co jednocześnie będzie formą promocji Krakowa jako miasta otwartego. Organizacje mniejszościowe mogą być ważnym partnerem dla UMK w realizowanej współpracy międzynarodowej miasta. Rekomendujemy Prezydentowi Krakowa skorzystanie z potencjału tychże organizacji.

Zadanie 3:

Stworzenie stale aktualizowanej bazy wiedzy w zakresie działań realizowanych w ramach programu „Otwarty Kraków” oraz innych działań organizacji mniejszościowych wspierających rozwój społeczeństwa otwartego. Stworzenie i promocja niniejszej bazy wśród wydziałów UMK oraz jednostek miejskich.

Zadanie 4:

Przystąpienie do Sieci Miast Międzykulturowych przy Radzie Europy i Komisji Europejskiej.

Zadanie 5:

Promowanie dobrych praktyk współpracy środowiska mniejszości i imigrantów a różnymi wydziałami UMK.

Stworzenie mechanizmu uwzględniania zasad wielokulturowości przy tworzeniu budżetu, planów programów i otwartych konkursów ofert przez wszystkie wydziały UMK. Włączenie do zadań programu „Otwarty Kraków” opracowanie i wdrożenie procedury wymiany informacji pomiędzy różnymi wydziałami UMK a „Programem”, tak aby Program stał się swego rodzaju łącznikiem pomiędzy różnymi programami realizowanymi przez Gminę Miejską Kraków a środowiskiem wielokulturowym Krakowa oraz inicjował włączenie idei wielokulturowości w różnych obszarach działań miasta (m.in. dotyczących dzieci i młodzieży, seniorów, programów z zakresu kultury, turystyki, sportu i innych.).

III obszar działania: PROMOCJA I KOMUNIKACJA

Cel działania: Promocja Krakowa jako miasta wielokulturowego.

Zadanie 1:

Przygotowanie we współpracy z zespołem „Otwarty Kraków”, Radą ds równego traktowania oraz właściwymi wydziałami UMK Słownika równościowego/inkluzywnego dla wydziałów i jednostek miejskich. Słownik ma na celu ujednolicenie komunikacji urzędu miasta, która będzie eliminowała stereotypy i uprzedzenia, będzie miała charakter włączający grupy narażone na wykluczenie, oraz będzie budować wizerunek Krakowa jako miasta otwartego. Zadanie to również obejmuje konieczność promocji i wdrożenia przez Urząd Miasta w Krakowie w/w Słownika.

IV obszar działania: PRZECIWDZIALENIE PRZESTĘPCZOŚCI I MOWIE NIENAWIŚCI

Cel działania: Wdrażanie mechanizmów reakcji na incydenty o charakterze dyskryminacyjnym jako elementu polityki inkluzywnej.

Zadanie 1:

Opracowanie przewodnika dla dyrektorów, nauczycieli, pedagogów szkolnych, prezentującego zestaw działań jakie szkoła powinna podjąć w reakcji na: pojawienie się w szkole symboli grup neonazistowskich; działania na terenie szkoły grup neonazistowskich; mowę nienawiści; konfliktów bazujących na uprzedzeniach; przemocy bazującej na uprzedzeniach; przestępstw z nienawiści, do jakich doszło na terenie szkoły lub w jakie zaangażowani byli uczniowie szkoły. Przewodnik powinien być opracowany w szerokim gronie ekspertów reprezentujących: Wydział Edukacji UMK, Kuratorium Oświaty, Policję, Straż Miejską, dyrektorów szkół, nauczycieli, rodziców, organizacje pozarządowe zajmujące się tematem dyskryminacji.

Zadanie 2:

Organizacja i przeprowadzenie szkoleń z udziałem specjalistów ze środowisk mniejszościowych dla kadry pedagogicznej, przybliżających istniejące różnice kulturowe, uwrażliwiających na działanie stereotypów i przejawy dyskryminacji. Włączenie w w/w działania ekspertów i ekspertek z organizacji mniejszościowych oraz samych organizacji i instytucji mniejszościowych istniejących w Krakowie.

Cel działania: Wspieranie grup mniejszościowych i migrantów w zakresie budowania poczucia bezpieczeństwa ich poszczególnych członków i członkiń jako elementu polityki inkluzywnej.

Zadanie 1:

Zarezerwowanie w budżecie miasta Krakowa środków na patrole policji/straży miejskiej w obrębie obiektów sakralnych, kulturalnych społeczności mniejszości narodowych i etnicznych i migrantów narażonych na przestępstwa z nienawiści w okresie ważnych dla nich świąt i ceremonii. Współpracy pomiędzy grupami narażonymi na przestępstwa z nienawiści a właściwymi jednostkami Urzędy Miasta Krakowa, w ramach programów na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców miasta Krakowa.

Zadanie 2:

Tworzenie zadań merytorycznych mających na celu wsparcie grup mniejszości narodowych i etnicznych i migrantów narażonych na przestępstwa z nienawiści w obszarze budowania polityki bezpieczeństwa i podnoszenia poziomu zabezpieczeń obiektów, w których prowadzą działania na rzecz tychże społeczności. Zadania umożliwiałyby zakupy i doposażenia w/w obiektów.

Zadanie 3:

Stworzenie wspólnego kanału komunikacji w zakresie informacji o potencjalnych zagrożeniach lub zaistniałych incydentach i przestępstwach z nienawiści, jako element polityki inkluzywnej. Wypracowania mechanizmów komunikacji i współpracy z przedstawicielami mniejszości przypadku powstania potrzeby szybkich reakcji prewencyjnych oraz w sytuacjach kryzysowych.

V obszar działania: BADANIA I MONITOROWANIE BIEŻĄCEJ SYTUACJI MIGRANTÓW W KRAKOWIE

Cel działania: Mapowanie procesów wielokulturowości w Krakowie jako element społecznej platformy konsultacji i rozwoju polityki otwartości na wielokulturowość i integrację.

Zadanie 1:

Stworzenie Mapy Wielokulturowego Krakowa. Mapa obszarów merytorycznych dot. wielokulturowości w Krakowie. Celem niniejszego działania jest: określenie obszarów interakcji międzykulturowych w Krakowie, zebranie informacji o istniejących i działających inicjatywach mniejszości i migrantów oraz na ich rzecz, zebranie informacji o opublikowanych i przygotowywanych raportach dotyczących mniejszości i migrantów, wyzwania wobec wielokulturowości z perspektywy większości i mniejszości, łączenie ze sobą inicjatyw i osób zaangażowanych w działania z poszczególnych obszarów.

„Mapa” ma być graficznym elementem porządkującym i prezentującym dane. W tworzeniu tego instrumentu migranci i mniejszości mają być podmiotem. Ważnym elementem tworzenia mapy będzie kampania włączająca mniejszości narodowe i etniczne oraz cudzoziemców w prowadzenie i aktualizacje danych dot. wielokulturowego Krakowa.

Zadanie 2:

Promocja Mapy Wielokulturowego Krakowa 1) wśród urzędników miasta Krakowa i jednostek miejskich, jako narzędzia będącego podstawą do planowania wszelkich działań wspierających budowanie społeczeństwa otwartego wśród mieszkańców Krakowa, promującego różnorodność wzbogacającą Kraków 2) wśród migrantów jako narzędzia wspierającego integrację migrantów, 3) wśród mniejszości jako instrumentu wspierającego rozwój tożsamości mniejszości

Zadanie 3:

Wykonanie kompleksowych badań, które pozwolą opisać obecną sytuację mniejszości i migrantów w Krakowie. W ogłoszonym konkursie na wykonanie badań należy zapisać jako działania niezbędne, włączenie w tworzenie raportu: mieszkańców, z szczególnym naciskiem na mniejszości i migrantów, organizacji społeczeństwa obywatelskiego zajmujących się szeroko rozumianą wielokulturowością, z szczególnym naciskiem na organizacje mniejszości i migrantów, przedstawicieli jednostek i instytucji miejskich, instytucji kultury, podmiotów prywatnych.